

ÎNCHEIERE

21 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Visternicean
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de Nicolae Combereanov,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de BC
„Investprivatbank” SA, în proces de lichidare, împotriva lui Nicolae Combereanov
cu privire la încasarea datoriei și cererea reconvențională a lui Nicolae
Combereanov împotriva BC „Investprivatbank” SA cu privire la constatarea
nulității actelor juridice,

împotriva deciziei din 14 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul declarat de Nicolae Combereanov fiind menținută hotărârea din
26 aprilie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău,

c o n s t a ț ă:

La 09 aprilie 2015, BC „Investprivatbank” SA s-a adresat cu cerere de chemare
în judecată împotriva lui Nicolae Combereanov cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în conformitate cu Contractul de
credit nr. 89-PF(CB)-07 din 05 septembrie 2007, BC „Investprivatbank” SA i-a
acordat lui Nicolae Combereanov, în calitate de „împrumutat”, un credit în valoare
de 1 680 000,00 MDL, cu termenul de scadență – 05 septembrie 2014 și rata
dobânzii de 14%, ulterior fiind majorată până la 18%.

La 04 septembrie 2008, prin acordul adițional nr. 3, suma creditului a fost
majorată până la 2 595 000 MDL.

Prin Ordonanța nr. 09-02218/313 din 19 iunie 2009, Banca Națională a
Moldovei a retras licența BC „Investprivatbank” SA, din motivul intrării băncii în
incapacitate de plată, și a numit Lichidatorul.

Împrumutatul, însă, nu și-a onorat obligațiile asumate în baza contractului de
credit menționat, iar plățile pe credit nu au fost achitate în termen conform
graficului stabilit. Astfel, la 05 septembrie 2014 suma datoriilor restante ale
împrumutatului față de Bancă constituia 5 328 261,47 MDL, dintre care suma
creditului constituia - 2 593 643,92 MDL, iar suma dobânzii - 2 734 617,55 MDL.

Respectând prevederile art. 617 din Codul civil, la 11 februarie 2015 BC
„Investprivatbank” SA, în proces de lichidare, a expediat debitorului o notificare

prin care a solicitat împrumutatului achitarea completă a datoriei în sumă de 5 328 261,47 MDL până la data de 23 februarie 2015, în caz contrar va fi acționat în judecată. Notificarea a fost lăsată fără răspuns.

La 13 octombrie 2015, Nicolae Combereanov a înaintat o cerere reconvențională împotriva BC „Investprivatbank” SA, în proces de lichidare, solicitând constatarea nulității actelor juridice.

În motivarea acțiunii reconvenționale s-a menționat că, se consideră nule contractele care nu produc efecte juridice, și anume contractul nr. 125 din 07 august 2007 de participare prin cotă la construcția bunului imobil - Complexul locativ „Cartierul Rezidențial Alpina Village”, amplasat în mun. Chisinau, extravilan, încheiat între BC „Investprivatbank” SA, în calitate de Bancă, SRL „Alincom”, în calitate de Executor, și Nicolae Combereanov, în calitate Beneficiar; contractul de credit nr. 89-PF(CB)-07 din 05 septembrie 2007, încheiat între BC „Investprivatbank” SA, în calitate de Bancă, și Nicolae Combereanov, în calitate împrumutat; precum și contractul de gaj asupra dreptului de creanță nr.89-PF(CB)-07 din 05 septembrie 2007, încheiat între Nicolae Combereanov, în calitate de Debitor gajist, și BC „Investprivatbank” SA, în calitate de Creditor gajist.

Astfel, conform p. (2) din capitolul 1 al contractului de credit nr.89-PF(CE) din 05 septembrie 2007, creditul urma a fi utilizat numai pentru achitarea prețului casei individuale de locuit cu două nivele și subsol cu o suprafață totală de 250,26 m.p, precum și a terenului aferent casei de locuit cu o suprafață totală de 523 m.p, din Complexul locativ „Cartierul Rezidențial Alpina Village”, situat în mun. Chisinau, extravilan, conform contractului nr. 12 de participare prin cotă la construirea imobilului, încheiat între împrumutat, Bancă și SRL „Alincom” la 26 august 2007.

Potrivit p. (3) din capitolul 3 al contractului de credit, creditul acordat lui Nicolae Combereanov a fost transferat pe contul de decontare al SRL „Alincom”, fapt care nu poate fi negat de BC „Investprivatbak” SA.

Conform p. 1.1. din contractul nr. 125 de participare prin cotă la construcția bunului imobil din Complexul locativ „Cartierul Rezidențial Alpina Village” amplasat în mun. Chisinau extravilan din 07 august 2007, Banca urma să acorde SRL „Alincom” un credit investițional pentru construirea Complexului locativ, iar lui Nicolae Combereanov un credit ipotecar pentru participarea la construcția bunului imobil, sau procurarea bunului imobil. Nicolae Combereanov urma să participe la finanțarea construcției bunului imobil din contul surselor proprii și/sau din contul creditului primit de la Bancă în cadrul programului ipotecar „Casa Blanca”. SRL „Alincom” urma să efectueze construcția bunului imobil, să organizeze darea lui în exploatare, cu predarea ulterioară a acestui bun în proprietatea lui Nicolae Combereanov. Potrivit reclamantului Nicolae Combereanov, acesta și-a executat întocmai obligațiunile prevăzute de contractul nr. 125 din 07 august 2007.

La 28 iulie 2008, BC „Investprivatbank” SA, ÎM „Casa Blanca IPB Imobil Group” și SRL „Alincom” au încheiat contractul de parteneriat nr. 3, obiectul căruia constituiau acțiunile comune ale părților contractante în scopul construirii și vânzării în cadrul Programului „Casa Blanca” a Complexului locativ „Cartierul Rezidențial Alpina Village”. În așa mod, prin semnarea contractelor nominalizate, BC „Investprivatbank” SA și-a asumat obligațiunea și, totodată, i-a garantat lui Nicolae Combereanov că banii investiți de către ultimul vor fi destinați pentru

procurarea bunului imobil din Complexul locativ „Cartierul Rezidențial Alpina Village” cu transmiterea ulterioară a acestui bun în proprietatea reclamantului.

În scopul garantării restituirii datoriilor aferente contractului de credit nr.89-PF(CB)-07 din 05 septembrie 2007, între Nicolae Combereanov și BC „Investprivatbank” SA, la 05 septembrie 2007 a fost încheiat contractul de gaj asupra dreptului de creanță nr. 89-PF(CB)-07, conform căruia s-a depus în gaj Băncii dreptul de creanță, izvorât din contractul de participare prin cotă la construcția bunului imobil nr. 125 din 07 august 2007.

Însă, SRL „Alincom” nu și-a executat obligațiunile prevăzute de contractul nr. 125 din 07 august 2007, și anume: nu a finisat construcția bunului imobil, nu a organizat darea lui în exploatare și nu a predat bunul în proprietatea lui Nicolae Combereanov, cu toate că potrivit p.1.2 din contractul nominalizat, termenul finisării construcției a fost stabilită data de 30 decembrie 2008.

Astfel, inițial SRL „Alincom”, în calitate de Debitor gajist conform contractului de ipotecă din 29 mai 2006 a transmis în gaj BC „Investprivatbank” SA întregul teren pe care urma să fie construit Complexul locativ „Cartierul Rezidențial Alpina Village”, cu suprafața de 3,1592 ha, cu nr.cadastral XXXXXXXXXXXX. Ulterior, conform scrisorii BC „Investprivatbank” SA din 08 iunie 2008, adresată OCT Chișinău, fără a-l înștiința pe Nicolae Combereanov, BC „Investprivatbank” SA a permis SRL „Alincom” să transmită în gaj către BC „Victoriabank” SA întregul teren pe care urma să fie construit Complexul locativ „Cartierul Rezidențial Alpina Village”, în acest sens între SRL „Alincom” și BC „Victoriabank” SA fiind încheiat contractul de ipotecă din 26 iunie 2008. La acest capitol, BC „Investprivatbank” SA nu a întreprins nici o acțiune pentru a-i apăra drepturile și interesele lui Nicolae Combereanov față de bunul imobil care urma să fie transmis în proprietate ultimului.

De asemenea, atât BC „Investprivatbank” SA, cât și SRL „Alincom”, nu l-au informat pe Nicolae Combereanov despre faptul că SRL „Alincom” preconizează să transmită Complexul locativ „Cartierul Rezidențial Alpina Village” în gaj către BC „Victoriabank” SA.

Ulterior, în scopul rambursării creditului față de BC „Victoriabank” SA, SRL „Alincom”, în baza Acordului privind exercitarea benevolă a dreptului de ipotecă încheiat cu BC „Victoriabank” SA, la fel fără a-l informa pe Nicolae Combereanov, a transmis benevol în posesiunea BC „Victoriabank” SA întregul Complex locativ „Cartierul Rezidențial Alpina Village”, inclusiv bunul imobil ce urma a fi transmis în proprietatea lui Nicolae Combereanov.

În baza contractului de vânzare-cumpărare din 12 noiembrie 2009, întregul Complex locativ „Cartierul Rezidențial Alpina Village” a fost înstrăinat de SRL „Alincom” către SRL „Elita-5 Casa Magică”. La momentul de față, Complexul locativ „Cartierul Rezidențial Alpina Village” se află în proprietatea BC „Victoriabank” SA.

Deși Nicolae Combereanov și-a executat întocmai obligațiunile prevăzute de contractul nr.125 din 07 august 2007, însă din vina acțiunilor/inacțiunilor SRL „Alincom” și BC „Investprivatbank” SA, primul este pus în imposibilitate de a-și căpăta dreptul de proprietate asupra bunului imobil din Complexul locativ „Cartierul Rezidențial Alpina Village”, rezultă cu certitudine că contractul nr. 125 de participare prin cotă la construcția bunului imobil din Complexul locativ

„Cartierul Rezidențial Alpina Village” amplasat în mun. Chișinău, extravilan, din 07 august 2007, nu produce nici un efect juridic pentru Nicolae Combereanov. De asemenea, ținând cont de acțiunile/inacțiunile descrise mai sus ale SRL „Alincom” și BC „Inverstprivatbank” SA, rezultă că actul juridic indicat mai sus a fost încheiat de către ultimii fără intenția de a produce careva efecte juridice pentru Nicolae Combereanov, respectiv urmează a fi recunoscut nul.

Dat fiind faptul că contractul de credit nr.89-PF(CB)-07 din 05 septembrie 2007 a fost semnat doar cu scopul îndeplinirii/executării contractului nr.125 din 07 august 2007, ultimul contract neproducând careva efecte juridice (imposibilitatea obținerii dreptului de proprietate asupra bunului imobil din Complexul locativ „Cartierul Rezidențial Alpina Village”), rezultă că și contractul de credit nr.89-PF(CB)-07 din 05 septembrie 2007 este nul, ca și contractul de gaj asupra dreptului de creanță nr.89-PF(CB)-07 din 05 septembrie 2007.

Astfel, potrivit reclamantului Nicolae Combereanov, cele trei contracte contravin ordinii publice și bunelor moravuri, din acest motiv instanța de judecată urmează să constate nulitatea contractelor ce formează obiectul acțiunii reconvenționale.

Suplimentar, Nicolae Combereanov a mai invocat faptul că nu este de acord cu modalitatea de calculare a datoriei în baza contractului de credit, pe care a înaintat-o reclamantul, deoarece dobânzile și penalitățile au fost calculate contrar prevederilor art. 11 alin. (3), art. 38, art. 84 ale Legii instituțiilor financiare nr.550 din 21 iulie 1995.

La 22 februarie 2016, Nicolae Combereanov a înaintat instanței o cerere de concretizare a cererii reconvenționale, prin care ultimul a exclus punctul 5 din cererea reconvențională inițială și anume: obligarea SRL „Alincom” să restituie BC „Investprivatbank” SA, în proces de lichidare, suma restantă conform contractului de credit nr. 89-PF(CB)-07 din 05 septembrie 2007 în mărime de 3 197 985,3 lei, formulând pretenții doar față de BC „Investprivatbank” SA.

Prin hotărârea din 26 aprilie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de BC „Investprivatbank” SA, în proces de lichidare, și s-a încasat de la Nicolae Combereanov în beneficiul BC „Investprivatbank” SA, în proces de lichidare, datoria în sumă de 5328261,47 lei; s-a încasat de la Nicolae Combereanov în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 25000 lei. Totodată, a fost respinsă acțiunea reconvențională înaintată de Nicolae Combereanov împotriva BC „Investprivatbank” SA cu privire la constatarea nulității actelor juridice ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 14 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Nicolae Combereanov, fiind menținută hotărârea din 26 aprilie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit neexecutarea obligației de rambursare a creditului, or, un element obligatoriu pentru survenirea obligației de restituire a sumelor contractate reprezintă acțiunile debitorului de a da, iar temeiuri pentru transpunerea acesteia în contul BC „Investprivatbank” SA nu există, deoarece intimata și-a executat obligația de plată a sumelor vizate în contractul de credit în numele persoanei determinate de apelant, care și este beneficiarul acestui transfer sau, cel puțin ar fi fost în cazul în care SRL „Alincom” și-ar fi executat obligațiunile contractuale față de apelant, obligațiuni ce nu implică, însă, anumite

drepturi ale intimatei față de SRL „Alincom”. Astfel, dat fiind faptul că beneficiar al transferului indicat mai sus era anume Nicolae Combereanov, efectuarea acestuia pe contul SRL „Alincom” nu generează vreo obligație a ultimei față de BC „Investprivatbank” SA, ci doar față de părțile contractului de credit nr.89-PF(CB)-07 din 05 septembrie 2007, având în vedere și faptul că anume între aceste părți există un raport obligațional.

Cu referire la pretențiile apelantului Nicolae Combereanov privind constatarea nulității actelor juridice, instanța a conchis că nici unul din aceste acte juridice nu este fictiv în condițiile în care prin contractul nr.125 din 07 august 2007 părțile au intenționat să construiască un imobil pe care ulterior să-l transmită intimatului, iar prin contractul de credit nr.89-PF(CB)-07 din 05 septembrie 2007 s-a intenționat acordarea și, respectiv, primirea de către apelant a creditului, pe care acesta l-a utilizat în scopul achitării din numele său a valorii bunului pe care intenționa să-l procure.

La 18 iunie 2018, Nicolae Combereanov a contestat cu recurs decizia din 14 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii din 26 aprilie 2016 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar a reiterat că decizia și hotărârea contestate sunt nemotivate, instanțele inferioare nu au soluționat efectiv problemele puse în fața lor, încălcând dreptul la apărare al recurentului.

La 07 noiembrie 2018, Nicolae Combereanov, prin intermediul avocatului Denis Grecu, a depus o cerere suplimentară de recurs, prin care a completat argumentele invocate în recursul înregistrat la 18 iunie 2018.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs și cererea de recurs suplimentară în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Nicolae Combereanov este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 14 decembrie 2017, fiind expediată participanților la proces la 23 ianuarie 2018 (f.d. 223, vol. I), însă la materialele cauzei nu se regăsesc înscrisuri care să demonstreze momentul recepționării acesteia de către participanții la proces. Astfel, având în vedere faptul că pe coperta dosarului vol. I este înscrisă făcând de avocatul recurentului – Sergiu Petrușca, potrivit căreia acesta a primit copia deciziei contestate la 20 aprilie 2018, iar recursul declarat împotriva deciziei din 14 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 18 iunie 2018, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Nicolae Combereanov.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Nicolae Combereanov.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Dumitru Visternicean,

Nicolae Craiu